

URBI ET ORBI
ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ Ο ΠΑΝΥ

**ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΗΓΗΤΟΡΟΣ ΤΩΝ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΩΝ**

**ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ ΤΕΤΙΜΗΜΕΝΗΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΟΥΣ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΟΙΑΚΟΣΤΡΟΦΙΑΣ (1991-2021)**

- **Τι εστί Πατριάρχης; «Ο Πατριάρχης εστίν εικών ζώσα Χριστού και ἐμψυχος, δι' ἔργων και λόγων χαρακτηρίζουσα την αλήθειαν. Τέλος αυτώ, η των καταπεπιστευμένων ψυχών σωτηρία και το υπέρ της αληθείας και της εκδικήσεως των δογμάτων λαλείν ενώπιον βασιλέως και ουκ αισχύνεσθαι...» («Ἐπαναγωγή», Νομικόν Βιβλίον Βασιλείου Μακεδόνος και Λέοντος Σοφού)**

Τα ιστορικά βήματα ενός μεγάλου εκκλησιαστικού ανδρός και ηγήτορος των Πανορθοδόξων, όπως είναι ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, δεν αποτελούν απλώς μία τυπική και ανούσια καταγραφή ιστορικών γεγονότων, αλλά αφενός μεν αποδεικνύουν την αυτοθυσιαστική και κενωτική, σταυρική και εν ταυτώ αναστάσιμη οικουμενική διακονία αγάπης και όχι κοσμικής εξουσίας του Πρωτοθρόνου των Προκαθημένων της ανά την οικουμένη Ορθοδοξίας υπέρ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και πάσης Ορθοδόξου ζώσης υπάρξεως προς δόξαν πάντοτε του εν Τριάδι Θεού των Πατέρων ημών, αφετέρου δε καταξιώνουν και δικαιώνουν το πέρασμα αυτού από την επίγεια ζωή και τον κόσμο τούτο, ώστε «**ἄξιον και δίκαιον εστί**» να τιμάται το Ιωβηλαίον της Τριακονταετούς Οικουμενικής Πατριαρχικής Οιακοστροφίας και Πηδαλιουχίας αυτού επί της νοητής νηός, ήτοι της πολυμαρτυρικώς καθηγιασμένης Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινούπολίτιδος Εκκλησίας, ἀνευ της χρήσεως ή επιδείξεως εφήμαρτων ρουβλίων και κρατικής ισχύος. Αυτά τα ιστορικά βήματα του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου είναι ισάξια, ισότιμα και ισόκυρα εκείνων των Αγίων Προκατόχων αυτού, Γρηγορίου του Θεολόγου, Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Φωτίου του Μεγάλου, Γρηγορίου του Ε', Ιωακείμ του Γ' και πλειάδος άλλων Αγίων αγωνιστών υπέρ του Γένους και του Πρωτοκλήτου Αγιωτάτου Αποστολικού Πατριαρχικού Οικουμενικού Θρόνου προκατόχων του, επαληθεύοντας ότι όντως «**Ο Πατριάρχης εστίν εικών ζώσα Χριστού και ἐμψυχος, δι' ἔργων και λόγων χαρακτηρίζουσα την αλήθειαν. Τέλος αυτώ, η των καταπεπιστευμένων ψυχών σωτηρία και το υπέρ της αληθείας και της εκδικήσεως των δογμάτων λαλείν ενώπιον βασιλέως και ουκ αισχύνεσθαι...**» («Ἐπαναγωγή», Νομικόν Βιβλίον Βασιλείου Μακεδόνος και Λέοντος Σοφού).

Ο από Γέροντος Χαλκηδόνος, Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος ο Α', κατά κόσμον Δημήτριος Αρχοντώνης, εγεννήθη την 29η Φεβρουαρίου του έτους 1940 στο χωριό Άγιοι Θεόδωροι της μαρτυρικής ελληνικής νήσου Ίμβρου από ευσεβείς και φιλόθεους γονείς, τον Χρήστο και την Μερόπη.

Τα εγκύλια μαθήματα διδάχτηκε στην γενέτειρά του και στη συνέχεια, ως ένας από τους πρώτους αποφοίτους της Κεντρικής Σχολής Ιμβρου, στην Κωνσταντινούπολη, στο περίφημο Ζωγράφειο Λύκειο. Μετά ταύτα, εισήχθη στην περιώνυμη Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης από την οποία αποφοίτησε αριστούχος, κατά το έτος 1961, αφού υπέβαλε την εναίσιμη επί πτυχίω διατριβή του, υπό τον τίτλο: «*Ανασύστασις λυθέντος γάμου*».

Αμέσως μετά την αποφοίτησή του από την Θεολογική Σχολή, κατά την 13ην Αυγούστου 1961, εχειροτονήθη διάκονος υπό του πνευματικού Γέροντός του, αοιδίμου Μητροπολίτου Ιμβρου και Τενέδου, έπειτα Ηλιουπόλεως και Θείρων, είτα δε Γέροντος Χαλκηδόνος Μελίτωνος και μετονομάστηκε Βαρθολομαίος προς τιμή και εις ανάμνηση «*Βαρθολομαίον τον Κοντλούμονσιανού*», διορθωτού και εκδότου των μηνιαίων και άλλων λειτουργικών βιβλίων της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ο οποίος καταγόταν από την Ιμβρο και θεωρείται ως ο φωτιστής αυτής. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ήδη συμπλήρωσε, χάριτι Θεού, και το «*Χρυσούν Ιωβηλαίον*», σεπτής εξηκονταετούς λευϊτικής διακονίας στην Ορθόδοξη Εκκλησία (1961-2021).

Από τους έτους 1961 και μέχρι το 1963 εξεπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ως έφεδρος αξιωματικός και εν συνεχείᾳ μετέβη στην Ευρώπη για περαιτέρω σπουδές ως υπότροφος του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στην Εσπερία και για τα έτη, 1963-1968, μετεκπαιδεύθηκε στο Ινστιτούτο Ανατολικών Σπουδών Ρώμης, στο Οικουμενικό Ινστιτούτο Bossey Ελβετίας και στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου. Ειδικευθείς στο Κανονικό Δίκαιο, ανηγορεύθηκε διδάκτωρ του Ανατολικού Κανονικού Δικαίου του Ινστιτούτου Ανατολικών Σπουδών της Ρώμης, αφού υπέβαλε πρωτότυπη διατριβή, με θέμα: «*Περί την Καδικοποίησιν των Ιερών Κανόνων και των Κανονικών Διατάξεων εν τη Ορθοδόξω Εκκλησίᾳ*». Είναι δε χαρακτηριστική η έφεσή του να εκμανθάνει και να ομιλεί πολλές ξένες γλώσσες, πράγμα που τον βοήθησε, κατά την διάρκεια των πολυετών σπουδών του, να μελετά επιστημονικά την ξένη βιβλιογραφία και να επικοινωνεί προσηνώς με όλους, προβάλλοντας το μήνυμα της Ορθοδοξίας ανά την υφήλιο.

Μετά την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών και διδακτορικών του σπουδών στην Ευρώπη επέστρεψε, κατά το έτος 1968, στην Κωνσταντινούπολη και διορίστηκε βοηθός Σχολάρχου στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου επρόκειτο να διδάξει ως τακτικός καθηγητής το μάθημα του Κανονικού Δικαίου, αλλά το Τουρκικό Κράτος αιφνιδίως και αυθαιρέτως απαγόρευσε την λειτουργία της Τροφού και παλαιφάτου Σχολής, κατά το έτος 1971, οπότε το όνειρό του για ακαδημαϊκή καριέρα δεν πραγματοποιήθηκε. Κατά το έτος 1969, στο ναΐδριο της Θεολογικής Σχολής, εχειροτονήθη πρεσβύτερος υπό του μακαριστού Γέροντός του, Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος και μετά την παρέλευση εξαμήνου ο αοιδίμος Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας ο Α' του απένειμε και το οφφίκιον του Αρχιμανδρίτου, στο ιδιαίτερο πατριαρχικό παρεκκλήσιο του Αγίου Ανδρέου.

Όταν ο από Ιμβρου και Τενέδου Δημήτριος εξέλέγη Οικουμενικός Πατριάρχης (1972) και ίδρυσε το ιδιαίτερο Πατριαρχικό Γραφείο, εκάλεσε ως πρώτο Διευθυντή αυτού τον νεαρό τότε Αρχιμανδρίτη Βαρθολομαίο Αρχοντώνη, τον οποίο προήγαγε κατά το επόμενο έτος, τα Χριστούγεννα του 1973, σε Επίσκοπο και Μητροπολίτη Φιλαδελφείας. Υπήρξε μάλιστα ο νεώτερος σε ηλικία Μητροπολίτης του Οικουμενικού Θρόνου, μόλις 33 ετών. Ως επικεφαλής του νεοϊδρυθέντος ιδιαίτερου Πατριαρχικού Γραφείου έμεινε μέχρι της εκλογής του στην Γεροντική Μητρόπολη Χαλκηδόνος, κατά τον Ιανουάριο του 1990, στην οποία διεδέχθη τον μακαριστό Γέροντά του, Μητροπολίτη Χαλκηδόνος Μελίτωνα Χατζή. Από τον

Μάρτιο του 1974, όταν εξεδήμησε εις Κύριον ο Μητροπολίτης Πριγκηπονήσων Δωρόθεος και μέχρι της αναρρήσεώς του στον Οικουμενικό Θρόνο, διετέλεσε μέλος της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, καθώς και πολλών Συνοδικών Επιτροπών, συμβάλλοντας ουσιαστικά στο υπεύθυνο έργο τους με την κατάρτιση και τον ζήλο του. Υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη της «*Εταιρείας των Δικαίου των Ανατολικών Εκκλησιών*», της οποίας επί έτη διετέλεσε Αντιπρόεδρος. Επί δεκαπενταετία υπήρξε μέλος και επί οκταετία Αντιπρόεδρος της Επιτροπής «*Πίστις και Τάξις*» του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (ΠΣΕ). Έλαβε μέρος στις Γενικές του Συνελεύσεις του ΠΣΕ, Δ' (Uppsala, 1968), Στ' (Vancouver, 1983), και Ζ' (Canberra, 1991). Υπό της τελευταίας εξελέγη μέλος της Κεντρικής και Εκτελεστικής Επιτροπής του ΠΣΕ.

Ως Μητροπολίτης του Οικουμενικού Θρόνου (1973-1991) αντιπροσώπευσε το Οικουμενικό Πατριαρχείο σε πλείστα Διορθόδοξα και Διαχριστιανικά Συνέδρια, σε επίσημες πατριαρχικές αποστολές προς την Τουρκική Κυβέρνηση, τις αδελφές Ορθόδοξες και μη Εκκλησίες, τις ανά τον Κόσμο επαρχίες του Θρόνου και προς το Άγιον Όρος, του οποίου οι πατέρες και μοναχοί εξετίμησαν ιδιαιτέρως την ευλάβεια και την αγάπη του προς το «*Περιβόλι της Παναγίας*» και δικαίως εχαρακτήρισαν αυτόν ως «*ένθερμον φιλοαθωνίτην*».

Το έτος 1990 προήδρευσε της Διορθοδόξου Προπαρασκευαστικής περί της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου Επιτροπής, η οποία συνεκλήθη στη Γενεύη και εξέτασε το θέμα της «*Ορθοδόξου Διασποράς*». Συνόδευσε τον αοίδιμο Οικουμενικό Πατριάρχη Δημήτριο στην ιερά πορεία «*Αγάπης, Ειρήνης και Ενότητος*» αυτού σε όλες σχεδόν τις ορθόδοξες κατά τόπους Εκκλησίες, την Ρώμη, την Καντούαρια (Canterbury) και το ΠΣΕ.

Την 22α Οκτωβρίου του 1991, διαδεχόμενος τον αοίδιμο Οικουμενικό Πατριάρχη Δημήτριο τον Α', εξελέγη παμψηφεί υπό της Αγίας και Ιεράς Ενδημούσης Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης, και ενθρονίστηκε την 2α Νοεμβρίου στον πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου, στο Φανάρι. Αμέσως μετά την ανάρρησή του στον πάνσεπτο Οικουμενικό Θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως έθεσε σε εφαρμογή το πολυσχιδές και πολύπλευρο έργο του, σύμφωνα με τις εξαγγελίες του στις προγραμματικές δηλώσεις του στον ενθρονιστήριο πατριαρχικό λόγο του, κατά την εκφώνηση του οποίου διεκήρυξε: «...παραλαμβάνομεν... τον σταυρόν Ανδρέον τον Πρωτοκλήτον, εις συνέχισιν της ανόδου εις τον Κρανίον Τόπον, ως συσταύρωσιν ημών τω Κυρίω και τη Αυτώ συνεσταυρωμένη Εκκλησία, εις συντήρησιν του φωτός της Αναστάσεως...». Και όντως ο Οικουμενικός Πατριάρχης αδιαλείπτως ως άλλος Κηρυναίος αίρει τον Σταυρό της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας και μεταλαμπαδεύει το φως της Αναστάσεως αυτής έως εσχάτου της γης.

Ως νέος Οικουμενικός Πατριάρχης επισκέφθηκε εθιμοτυπικώς τον Πρόεδρο της Τουρκικής Δημοκρατίας και κατ' επανάληψη τις κυβερνητικές αρχές και τους αρμόδιους υπηρεσιακούς κρατικούς φορείς και έθεσε υπ' όψιν αυτών τα απασχολούντα το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Ρωμαϊκή Ομογένεια φλέγοντα και χρονίζοντα ανεπίλυτα ζητήματα. Συγκεκριμένα: πρώτον, την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, δεύτερον, την επιστροφή της παρανόμως δημευθείσας ακινήτου περιουσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου, των εναγών φιλανθρωπικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Ρωμαϊκης Ομογένειας, τρίτον, την αναγνώριση της νομικής προσωπικότητας του Οικουμενικού Πατριαρχείου και συνακόλουθα της Οικουμενικής υποστάσεως και αποστολής του, τέταρτο,

την χορήγηση της Τουρκικής υπηκοότητας σε μη Τούρκους μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου και πέμπτον τον σεβασμό των θρησκευτικών ελευθεριών και εν γένει των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ορθοδόξων χριστιανών Ρωμιών που διαβιούν στην Τουρκία.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος επιδεικνύει ζήλο απαράμιλλο και εργατικότητα ασυνήθη που τεκμαίρεται και εκ του γεγονότος ότι κατά την τριακονταετή πατριαρχία του πάντες οι ιεροί ναοί, με πρώτο τον πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου, οι ιερές μονές, τα αγιάσματα, τα ευαγή φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κωνσταντινουπόλεως και των Πριγκηποννήσων ανακαινίσθηκαν χάρη στο ανύστακτο ενδιαφέρον του για την εκκλησιαστική περιουσία του Πατριαρχείου και των ρωμαϊκων ομογενειακών κοινοτήτων. Παράλληλα, ασχολείται με ιδιαίτερη πατρική μέριμνα και φροντίδα, και με τα φλέγοντα θέματα που απασχολούν την Αρχιεπισκοπή Κωνσταντινουπόλεως και το άμεσο ποίμνιό του, και συντρέχει άμεσα για την διευθέτησή τους. Στο πλαίσιο αυτό συνέβαλε τα μέγιστα στην διοργάνωση του Α΄ Συνεδρίου των αποδήμων και μη Κωνσταντινοπολιτών στην Κωνσταντινούπολη, από τις 31 Ιουνίου έως 2 Ιουλίου 2006, στο οποίο εξεφώνησε βαρυσήμαντη και μεστή προσδοκιών για το μέλλον των Ρωμιών της Κωνσταντινουπόλεως ομιλία.

Επί των ημερών της μέχρι τούδε πατριαρχίας του είχε την από Θεού ευλογία να καθαγιάσει τρεις φορές νέα ποσότητα Αγίου Μύρου κατά την Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα του 1992, του 2002 και του 2012. Με τα έντονα διαβήματα και τις επίμονες προσπάθειές του ενώπιον των αρμοδίων τουρκικών αρχών κατόρθωσε να λάβει την πολυπόθητη άδεια να επισκέπτεται και να λειτουργεί σε ορισμένες ρωμαϊκές ερειπωμένες ιστορικές εκκλησίες στην Μικρά Ασία, κυρίως δε στην περιοχή της Καππαδοκίας και στην Ανατολική Θράκη. Τον δε Αύγουστο του 2010 ετέλεσε, μετά από παρέλευση 87 ετών (1923-2010), πανηγυρική θεία λειτουργία στην ιστορική Μονή Παναγίας Σουμελά στην Τραπεζούντα του Εύξεινου Πόντου (15 Αυγούστου του 2010). Με δική του πρωτοβουλία διευρύνθηκε, κατά το έτος 2004, η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου δια της συμμετοχής για πρώτη φορά μετά από το 1922 και της εν τω εξωτερικώ Ιεραρχίας του Οικουμενικού Θρόνου. Κατά το έτος 2010, κατόπιν συντονισμένων ενεργειών του Πατριάρχου, το τουρκικό κράτος έδωσε την τουρκική υπηκοότητα σε Μητροπολίτες του Θρόνου, μη Τούρκους υπηκόους, οι οποίοι ποιμαίνουν επαρχίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο εξωτερικό, ενώ παρέδωσε στο Πατριαρχείο και τους τίτλους ιδιοκτησίας (κυριότητας) του Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου (29 Νοεμβρίου 2010), το οποίο είχε παρανόμως και αυθαιρέτως δημεύσει, αλλά ύστερα από την προσφυγή του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την δικαίωσή του, αναγκάστηκε να συμμορφωθεί και να εφαρμόσει την απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου αναγνωρίζοντας το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως τον νόμιμο ιδιοκτήτη του Ορφανοτροφείου.

Ιδιαίτερα θετική εξέλιξη για την απρόσκοπτη άσκηση της θρησκευτικής ελευθερίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου θεωρείται και η από του έτους 2003 δοθείσα σχετική άδεια από τις τουρκικές αρχές να τελείται ελεύθερα, κατά την ημέρα των Θεοφανείων, από τον Οικουμενικό Πατριάρχη ο καθαγιασμός των υδάτων στον Κεράτιο Κόλπο, ο οποίος κατά τα προηγούμενα ογδόντα έτη είχε απαγορευθεί λόγω του λαϊκού χαρακτήρα του κεμαλικού τουρκικού κράτους. Την 27η Νοεμβρίου 2004, και εν όψει της Θρονικής εορτής του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατά την οποία τιμάται η ιερά μνήμη του εν Αποστόλοις Αγίου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου, ιδρυτού της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, αφού έγινε

δεκτό το αίτημά του από τον μακαριστό Πάπα Ιωάννη – Παύλο τον Β΄, παρέλαβε από την Αγία Έδρα, επανέφερε και εγκατέστησε στον πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου τα ιερά λείψανα των Αγίων προκατόχων του, Αρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννου του Χρυσοστόμου και Γρηγορίου του Θεολόγου, τα οποία επί αιώνες εφυλάσσοντο στην Βασιλική του Αγίου Πέτρου, στο Βατικανό. Επί δε της Πατριαρχίας αυτού αγιοκατετάχθησαν στις Δέλτους της Ορθοδόξου Εκκλησίας πλείστοι όσοι Άγιοι και Όσιοι, άνδρες, γυναίκες και παιδία μεταξύ των οποίων και η Τριάδα των ανά την Ορθόδοξη οικουμένη γνωστών νεοφανών «**Φίλων Χριστού**», ήτοι του Αγίου Παϊσίου του Αγιορείτου, του Αγίου Πορφυρίου, του Αγίου Ιακώβου Τσαλίκη, του Αγίου Αμφιλοχίου του εν Πάτμῳ και του Αγίου Εφραίμ του Κατουνακιώτου, διό δικαίως και προσφυώς εχαρακτηρίσθη ως «**Βαρθολομαίος ο Φιλάγιος**». Σημειωτέον ότι με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου απεφασίσθη και καθιερώθη συνοδικώς κατά την 21^η Ιουλίου 2021 η «Σύναξις των Αγίων Ιατρών» ως εορτή, η οποία τιμάται πλέον κατά την Κυριακή εκάστου έτους, την πλησιεστέρα προς την 17^η και 18^η Οκτωβρίου, κατά τις οποίες εορτάζεται η «Σύναξις των Αγίων Αναργύρων» και η μνήμη του Αγίου Αποστόλου και Ευαγγελιστού Λουκά του Ιατρού.

Την 19ην Νοεμβρίου 1991, κατόπιν της σεπτής εισηγήσεως αυτού και της σχετικής αποφάσεως της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνέστησε την Αδελφότητα των απανταχού, πλην της Αμερικής, Αρχόντων Οφικιιάλων της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, υπό την επωνυμία «**Παναγία η Παμμακάριστος**», με έδρα την Αθήνα, και καθιέρωσε ετήσιο προσκύνημα των μελών της στο Οικουμενικό Πατριαρχείο την Κυριακή της Σαμαρείτιδος, κατά την οποία από του έτους 1992 με Πατριαρχική και Συνοδική Θεία Λειτουργία τιμάται και η μνήμη των εν Αγίοις Αρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως. Ύστερα από τα πολλά προσκόμματα εκ μέρους της διοικήσεως της Εκκλησίας της Ελλάδος ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ίδρυσε και εγκαινίασε, κατά το έτος 2000, στην Αθήνα, το «**Γραφείο Εκπροσωπήσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου**».

Με την κανονική συγκατάθεση της Μητρός Εκκλησίας συνεστήθη στην Αθήνα δια του από 7ης Μαΐου 2003 Προεδρικού Διατάγματος «**Ιδρυμα Υποστηρίζεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου**», το οποίο έχει ως σκοπό την ενίσχυση του πολυμερούς πνευματικού και πολιτιστικού έργου του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Τον δε Μάρτιο του 2006, με την σύμφωνη γνώμη του Οικουμενικού Πατριαρχείου, συνεστήθη στην Αθήνα η Μη Κυβερνητική Οργάνωση υπό την επωνυμία «**Οικουμενική**» και τον διακριτικό τίτλο «**OECUMENIKA**», η οποία ως κοινωφελές μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, έχει ως κύριο σκοπό την ενίσχυση του ανθρωπιστικού, πολιτιστικού και αναπτυξιακού έργου του Οικουμενικού Πατριαρχείου μέσω της ανάληψης δράσεων για την παροχή βοήθειας προς πληθυσμούς αναπτυσσόμενων χωρών, καθώς και άλλων περιοχών του πλανήτου, όπου υπάρχει η ανάγκη αναπτύξεως ανάλογων ή παρόμοιων δράσεων. Από δε του έτους 1994, με απόφαση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, το Οικουμενικό Πατριαρχείο ίδρυσε στις Βρυξέλλες το «**Γραφείο της Ορθοδόξου Εκκλησίας παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει**».

Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος συνεκάλεσε και προήδρευσε επτά Συνάξεων όλων των εν ενεργείᾳ Ιεραρχών του Οικουμενικού Θρόνου, (1992, 1994, 1996, 1998, 2002, 2007, 2015, 2018, 2021), καθώς και της Μείζονος Κληρικολαϊκής Συνελεύσεως το Νοέμβριο του 2000, στις οποίες συζητήθηκαν φλέγοντα ζητήματα που απασχολούν το

Οικουμενικό Πατριαρχείο και συσφίχθηκαν οι πνευματικές σχέσεις των κατά τόπους Ιεραρχών του Θρόνου με το Κέντρο της Ορθοδοξίας. Παράλληλα, πάμπολλες υπήρξαν και οι επίσημες επισκέψεις του σε όλες τις κατά τον κόσμο επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου. Ιδρύθηκαν νέες Ιερές Μητροπόλεις (Μπουένος Άιρες, Μεξικού, Χόνγκ Κόνγκ, Ισπανίας και Πορτογαλίας, Κορέας, Σιγκαπούρης) και Ιερές Αρχιεπισκοπές (Ιερά Αρχιεπισκοπή Καναδά, 1996) του Οικουμενικού Πατριαρχείου ανά την οικουμένη και μόλις τον Ιανουάριο του 2021 η Πατριαρχική Εξαρχία στη Μάλτα (Μελίτη), την οποία απέκοψε εκ της εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας της Ιεράς Μητροπόλεως Ιταλίας. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος κατά την επίσημη επίσκεψή του στο κράτος της Ουγγαρίας έλαβε το «*Βραβείο Ανθρωπίνης Αξιοπρέπειας*» από τον Πρόεδρο του «*Συμβουλίου για την Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια*» και στις 11 Σεπτεμβρίου 2021 έθεσε τον θεμέλιο λίθο του Ι. Ναού των Τριών Ιεραρχών και Οικουμενικών Διδασκάλων Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου του Θεολόγου και Ιωάννου του Χρυσοστόμου, εντός του συγκροτήματος της Πατριαρχικής Εξαρχίας Ουγγαρίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη Βουδαπέστη, όπου το οικόπεδο παρεχωρήθη από την Κυβέρνηση της Ουγγαρίας. Άξιον ιδιαίτερας μνείας είναι το γεγονός ότι επί της τριακονταετούς Πατριαρχίας Βαρθολομαίου του Α΄ εξελέγησαν πλείστοι όσοι Επίσκοποι και Μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου υπό των τίτλο των «άχρι καιρού» εμπεριστάτων Ιερών Επισκοπών και Μητροπόλεων του Οικουμενικού Θρόνου (Βρυσούλων, Αγκύρας, Προικονήσου, Πισιδίας, Μυριοφύτου και Περιστάσεως, Μοσχονησίων, Ικονίου, Γάνου και Χώρας, Προύσης, Καλλιουπόλεως και Μαδύτου, Κυδωνιών, Σηλυβρίας, Αδριανούπολεως, Σμύρνης, Σαράντα Εκκλησιών, Αβύδου, Αμορίου, Αλικαρνασσού, Ερυθρών, Ευκαρπίας κ.ά.).

Πρωταρχικό μέλημα του νεοεκλεγέντος Πατριάρχου υπήρξε η πανορθόδοξη ενότητα και συνεργασία. Για την προώθηση του στόχου αυτού συνεκάλεσε στο Φανάρι τους Προκαθημένους των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών και από κοινού εξαπέλυσαν μήνυμα «μέγα», την Κυριακή της Ορθοδοξίας, 1992 (Α΄ Σύναξη), προς την Καθόλου Εκκλησία και τον Κόσμο, το οποίο χαρακτηρίσθηκε ως η ενιαία φωνή της Ορθοδοξίας. Παρόμοιες συνάξεις πραγματοποιήθηκαν υπό την προεδρία του και κατά τα επόμενα έτη με την ευκαιρία διαφόρων σημαντικών εκκλησιαστικών γεγονότων, ενώ ο ίδιος πραγματοποίησε επίσημες επισκέψεις σε όλες τις κατά τόπους αδελφές Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Με τις πολυετείς, επίμονες και επίπονες πρωτοβουλίες του Πατριάρχου Βαρθολομαίου και ιδιαίτερα κατά τις *Συνάξεις* των Ορθοδόξων Προκαθημένων στο Φανάρι εν έτει 2008 και 2011 εδόθη ώθηση μεγάλη για την άμεση σύγκλιση στο προσεχές μέλλον της πολυπόθητης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου των Ορθοδόξων. Προς επίτευξη του ιερωτάτου αυτού έργου ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνεκάλεσε άλλες δύο *Συνάξεις* των Ορθοδόξων Προκαθημένων, μία εν έτει 2014 στο Φανάρι και μία ακόμη εν έτει 2016 στο Σαμπεζύ της Γενεύης, όπου απεφασίσθη η σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας στην νήσο Κρήτη εν έτει 2016, όπερ και εγένετο, παρά τις λυσσαλέες προσπάθειες των εκκλησιαστικών ηγετίσκων της Θυγατρός Ορθοδόξου εν Ρωσία Εκκλησίας για την αναβολή ή και ματαίωση της συγκλήσεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. Δικαίως και προσφυώς λοιπόν ο Οικουμενικός Πατριάρχης χαρακτηρίσθηκε ως «*Βαρθολομαίος ο Συνοδικός*».

Επί της πατριαρχίας του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου ανεσυνεκροτήθη εν έτει 1992 η Αυτοκέφαλη Εκκλησία της Αλβανίας και συνεκροτήθη κανονικώς η Ιεραρχία

αυτής, υπήχθησαν στην εκκλησιαστική και κανονική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου οι Ορθόδοξες Ουκρανικές Κοινότητες της Διασποράς (1995), επανενεργοποιήθη το Αυτόνομο διοικητικό καθεστώς της Εκκλησίας της Εσθονίας (1996), ανυψώθη η Αυτόνομη Εκκλησία της Τσεχίας και Σλοβακίας σε Αυτοκέφαλη (1998) και εν έτει 2018 εχορηγήθη παρά τις λυσσαλέες, απειλητικές και εκβιαστικές ενέργειες των εκκλησιαστικών ηγετίσκων της θυγατρός Ορθοδόξου εν Ρωσίᾳ Εκκλησίας το Αυτοκέφαλο εκκλησιαστικό διοικητικό καθεστώς την Ορθόδοξη Εκκλησίας της Ουκρανίας, την οποία επεσκέφθη επισήμως από την 20^η έως και την 24^η Αυγούστου 2021. Έτι δε ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος προήδρευσε της εν Σόφια συγκληθείσας Μείζονος και Υπερτελούς Ιεράς Συνόδου για την άρση του εσωτερικού σχίσματος της Εκκλησίας της Βουλγαρίας (30 Σεπτεμβρίου – 1 Οκτωβρίου 1998).

Υπό την προεδρία του συνεκλήθη στο Φανάρι στις 30 Απριλίου του 2004, η Μείζων Αγία και Ιερά Ενδημούσα Σύνοδος, η οποία αντιμετώπισε την εκ μέρους της Εκκλησίας της Ελλάδος καταστρατήγηση των όρων της Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως του 1928 περί των λεγομένων «Νέων Χωρών» και για πρώτη φορά στα εκκλησιαστικά χρονικά από της κανονικής ανακηρύξεως του αυτοκεφάλου της Εκκλησίας της Ελλάδος κατά το 1850 απεφάσισε «... εν αφάτω θλίψει και οδύνη την διακοπήν της κοινωνίας μετά των Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ. Χριστοδούλου, διαγραφομένου από των Διπτύχων της καθ' ημάς Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας και μη δυναμένου κοινωνείν μεθ' ημών εν τε λατρεία και εν τη διοικήσει, και μετά των υπαγομένων τη ημετέρα Εκκλησία κληρικών και μοναχών». Η συνέπεια της ως άνω αυστηρής, πλην απολύτως δικαιολογημένης και επιβεβλημένης αποφάσεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ήταν η απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, που συνεκλήθη την 28ην Μαΐου του 2004, σύμφωνα με την οποία: «Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος εν αγάπῃ Χριστού και σταθερώ πόθῳ ενότητος μετά της εν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας διακηρύσσει τον σεβασμόν και την τήρησιν του Πατριαρχικού Τόμου του 1850 και όλων των διατάξεων της Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως του 1928». Εν συνεχεία της ως άνω αποφάσεως της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο Οικουμενικός Πατριάρχης συνεκάλεσε εκ νέου στο Φανάρι Μείζονα Αγία και Ιερά Ενδημούσα Σύνοδο, στις 4 Ιουνίου 2004, η οποία απεφάσισε την αποκατάσταση της διακοπείσης λειτουργικής και διοικητικής κοινωνίας με τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών.

Στις 24 Μαΐου του 2005 συνεκάλεσε και προήδρευσε της Πανορθοδόξου Ιεράς Συνόδου για την αντιμετώπιση του ανακύψαντος σοβαρού εκκλησιαστικού ζητήματος στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων, το οποίο οδήγησε στην εκλογή του νέου πατριάρχου Ιεροσολύμων κ. Θεοφίλου του Γ', και συνέβαλε καίρια στην επίλυση και του ζητήματος εκλογής νέου Αρχιεπισκόπου στην Αγιωτάτη Εκκλησία της Κύπρου με την σύγκληση, στις 17 Μαΐου του 2006, της εν Γενεύη Αγίας και Ιεράς Διευρυμένης Συνόδου. Για πρώτη φορά στα εκκλησιαστικά χρονικά των νεωτέρων ετών ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνεκάλεσε, κατά τις 1-2 Σεπτεμβρίου του 2011, την υπό την προεδρία του εν Φαναρίω Σύναξη των Προκαθημένων των Πρεσβυγενών Θρόνων, ήτοι Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και Κύπρου, όπου συνεζητήθη το μέλλον των Χριστιανών της Μέσης Ανατολής και ο ίδιος επανέλαβε την ανησυχία και την αγωνία της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας για τα τεκταινόμενα στη Μέση Ανατολή και τις

ενδεχόμενες επιπτώσεις που οι πολιτικές εξελίξεις θα έχουν στη ζωή των Χριστιανών οι οποίοι διαβιούν στην περιοχή αυτή. Στη Σύναξη συμμετείχαν ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Θεόδωρος, ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων Θεόφιλος, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος, ο Επίσκοπος Απαμείας Ισαάκ, ως εκπρόσωπος του Πατριάρχη Αντιοχείας καθώς και Ιεράρχες των Πρεσβυγενών αυτών Θρόνων.

Κατά τον Σεπτέμβριο του 1995 προέστη των εν Πάτμῳ επισήμων εκκλησιαστικών εορταστικών εκδηλώσεων για την 1900η επέτειο από της συγγραφής του ιερού βιβλίου της Αποκαλύψεως Ιωάννου του Θεολόγου, επ' ευκαιρία της οποίας συνεκάλεσε: α) την Β' Ιερά Σύναξη των Αρχηγών των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών οι οποίοι εξαπέλυσαν κοινό Μήνυμα προς τον κόσμο, β) Διεθνές Οικολογικό Συμπόσιο, με θέμα την μόλυνση των θαλασσών, και γ) Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για το ιερό βιβλίο της Αποκαλύψεως.

Με την έναρξη των επισήμων εκκλησιαστικών εορτασμών της δισχιλιοστής επετείου από της Γεννήσεως του Κυρίου, τον Ιανουάριο του 2000, προέστη της Γ' Συνάξεως των Προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών, η οποία έλαβε χώρα στα Ιεροσόλυμα, όπως και εκείνων που πραγματοποιήθησαν στην Κωνσταντινούπολη και την Νίκαια της Βιθυνίας, επί τη λήξει των ανωτέρω επετειακών εκδηλώσεων (Δ' Σύναξη, Δεκέμβριος 2000), οπότε εξαπολύθησαν κοινά μηνύματα των Ορθοδόξων Παρακαθημένων προς όλο τον Κόσμο. Στο πλαίσιο των ανωτέρω εορταστικών εκδηλώσεων το Οικουμενικό Πατριαρχείο υπό την αιγίδα και την εμπνευσμένη πρωτοβουλία του Πατριάρχου Βαρθολομαίου διοργάνωσε στην Κωνσταντινούπολη το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, με θέμα: «**Η Δημιουργία των Κόσμου και η Δημιουργία των Ανθρώπου – Προκλήσεις και Προβληματισμοί τον 2000**» (20 Αυγούστου – 2 Σεπτεμβρίου 2000), καθώς επίσης και το Διεθνές Συνέδριο Ορθοδόξου Νεολαίας με θέμα: «**Οι Νέοι στην Εκκλησία της Τρίτης Χιλιετίας**», (18-25 Ιουνίου 2000). Κατά δε τον Ιούλιο του 2007 συνεκάλεσε υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου το «**Β' Διεθνές Συνέδριο Ορθοδόξου Νεολαίας**», στο οποίο έλαβαν μέρος νέοι από όλες τις ανά τον Κόσμο επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου.

Για πρώτη φορά στα εκκλησιαστικά χρονικά, κατόπιν της παρακλήσεως της Α.Α. του Πάπα Ρώμης Ιωάννου – Παύλου του Β', ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνέταξε κείμενο προσευχών επί της σημασίας του Θείου Πάθους και το απέστειλε ως ευλογία για να αναγνωσθεί στις «**στάσεις**» της καθιερωμένης λιτανείας της Μεγάλης Παρασκευής στο Κολοσσαίο, στην οποία προεξάρχει ο εκάστοτε Ρωμαίος ποντίφηξ. Η κίνηση αυτή ήταν ιδιαίτερα σημαντική για την σύσφιξη των σχέσεων των δύο Εκκλησιών, αλλά και για την ανάδειξη του καθοριστικού οικουμενικού και διαχριστιανικού ρόλου του Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Επεσκέφθη για πρώτη φορά την Α.Α. τον Πάπα Ιωάννη - Παύλο τον Β' στο Βατικανό με την ευκαιρία της Θρονικής εορτής της Εκκλησίας της Ρώμης (27-30 Ιουνίου 1995), όπου διεδήλωσε την σταθερή και ειλικρινή απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου να συνεχίσει την αδελφική επικοινωνία και συνεργασία με την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Δεν εδίστασε όμως να επικρίνει το Βατικανό για την εκκλησιαστική στήριξη που παρέχει και την ανοχή που επιδεικνύει έναντι της βίαιης προσηλυτιστικής δράσεως της «**Ουνίας**» στις ορθόδοξες χώρες και να διακόψει ακόμη και τον Θεολογικό Διάλογο Ορθοδόξων – Ρωμαιοκαθολικών. Είχε εκ νέου συναντήσεις με τον Πάπα Ιωάννη - Παύλο τον Β', ύστερα από την τρομοκρατική επίθεση στις ΗΠΑ, (11 Σεπτεμβρίου, 2001) στις 24 Γενάρη του 2002, κατά τις εκδηλώσεις της Ασσίζης, με την ευκαιρία «**της ημέρας της προσευχής για την**

ειρήνη» και της συνεργασίας των δύο Εκκλησιών για την επικράτηση αυτής σε παγκόσμιο επίπεδο.

Μια άλλη ιστορική συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο Βατικανό τον Ιούνιο του 2004 με την ευκαιρία της επετείου συμπληρώσεως των 40 ετών από την ιστορική συνάντηση του Πάπα Παύλου του Στ' με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα τον Α' στα Ιεροσόλυμα κατά το έτος 1964. Κατά δε την Θρονική εορτή του Οικουμενικού Πατριαρχείου, εορτή Αγίου Ανδρέου του Πρωτοκλήτου, υπεδέχθη αδελφικώς τον Πάπα Βενέδικτο τον ΙΣΤ' στην έδρα του, στο Φανάρι, (29-30 Νοεμβρίου 2006), όπου είχε εγκάρδια, γόνιμη και ειλικρινή συζήτηση μετά του Επισκόπου Ρώμης επί των θεμάτων που απασχολούν και ενδιαφέρουν τις δύο Εκκλησίες και την ανθρωπότητα όλη, για τα οποία ανεγνώσθη και υπεγράφη από τους δύο Προκαθημένους κοινό Μήνυμα προς όλο τον Κόσμο. Αναλόγου σπουδαιότητος υπήρξε και η εν έτει 2014 επίσκεψη του Επισκόπου Ρώμης, Πάπα Φραγκίσκου Α' στο Φανάρι, όπου οι της Παλαιάς και Νέας Ρώμης Προκαθήμενοι έθεσαν τα θεμέλια για την έτι περαιτέρω αδελφική προσέγγιση των δύο Εκκλησιών.

Το έτος 2014 ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος και ο Πάπας Ρώμης Φραγκίσκος Α' επεσκέφθησαν από κοινού και προσεκύνησαν στον παλαίφατο Ναό της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα, όπου προσευχήθηκαν στον Πανάγιο Τάφο και υπέγραψαν Κοινή Διακήρυξη. Σε αυτήν διεκηρύσσετο ότι αμφότεροι προσβλέπουν στην ημέρα που θα υπάρξει πλήρης κοινωνία μεταξύ της Ορθοδόξου και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και επισημαίνετο η σημασία της συνέχισης του θεολογικού διαλόγου, του σεβασμού της δημιουργίας του Θεού διά της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης οι Προκαθήμενοι της Παλαιάς και Νέας Ρώμης, Βαρθολομαίος και Φραγκίσκος, εδεσμεύθησαν να προσφέρουν την κοινή μαρτυρία τους στην υπηρεσία της ανθρωπότητας. Στην Κοινή Διακήρυξη οι προκαθήμενοι των δύο Εκκλησιών εξέφραζαν την αγωνία και το ενδιαφέρον τους για την κατάσταση των χριστιανών στην Μέση Ανατολή. Κατά μήνα Σεπτέμβριο του 2021 ο Οικουμενικός Πατριάρχης επ' ευκαιρία της επισήμου επισκέψεως του στην Ουγγαρία προσκληθείς ομίλησε στο Διεθνές Ευχαριστιακό Συνέδριο της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στη Βουδαπέστη, όπου συναντήθηκε και με τον Παπά Ρώμης Φραγκίσκο.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος με ενδιαφέρον και προσοχή παρακολουθεί και συντονίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, το έργο των διαφόρων Ειδικών Επιτροπών επί των Θεολογικών Διαλόγων μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και των υπολοίπων Χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών, με σκοπό την προώθηση «**της των πάντων ενώσεως**». Ανάλογο είναι το ενδιαφέρον και αμείωτη η μέριμνα που επιδεικνύει για την προώθηση και του λεγομένου διαθρησκειακού διαλόγου, ο οποίος έχει αρχίσει από ετών με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και αφορά τις θρησκείες του Ιουδαϊσμού και κυρίως του Ισλάμ. Στο πλαίσιο της προωθήσεως και εμβανθύνσεως των παραπάνω διαλόγων πραγματοποίησε επίσημες επισκέψεις σε πολλές χριστιανικές Εκκλησίες και Ομολογίες, σε Διαχριστιανικούς (Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, Παγκόσμια Λουθηρανική Ομοσπονδία, Παγκόσμιο Συνέδριο Μεταρρυθμισμένων Εκκλησιών) και Διαθρησκειακούς Διεθνείς Οργανισμούς.

Ως προς τις σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας με τις άλλες θρησκείες, ο Οικουμενικός Πατριάρχης σε συνεργασία με τον σύλλογο «**Appeal of Conscience Foundation**», που εδρεύει στη Νέα Υόρκη, κατά τον Φεβρουάριο του 1994, οργάνωσε στην Κωνσταντινούπολη συνέδριο, με θέμα: «**Ειρήνη και Θρησκευτική Ανοχή**». Σκοπός του

συνεδρίου ήταν να διαδηλωθεί η θέληση των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών για την μεταξύ τους συνεργασία, ώστε να επικρατήσει παγκόσμια γαλήνη. Αποτέλεσμα του συνεδρίου υπήρξε το κοινό κείμενο, γνωστό ως «*Διακήρυξη του Βοσπόρου*». Για το φλέγον θέμα της παγκοσμίου ειρήνης οργανώνονται συνέδρια από το Γραφείο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στις Βρυξέλες, με την επωνυμία «*Πρωτοβουλία Βλατάδων*». Σε αυτά μετέχουν εκπρόσωποι των Ορθοδόξων Εκκλησιών και των εβραϊκών και μουσουλμανικών κοινοτήτων των Βαλκανίων.

Μετά την τρομοκρατική επίθεση στις ΗΠΑ, επειδή κατέστη επιτακτικότερη η ανάγκη του διαθρησκειακού διαλόγου και ιδιαίτερα με το Ισλάμ για την επικράτηση της παγκοσμίου ειρήνης, ο Οικουμενικός Πατριάρχης ανέλαβε πρωτοβουλία συναντήσεων ανά τον κόσμο με πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες, προκειμένου να καταδείξει το αμέριστο ενδιαφέρον του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την εδραίωση του διαθρησκειακού διαλόγου, την καταδίκη κάθε μορφής βίας και μισαλλόδοξου φανατισμού στο όνομα της θρησκείας, καθώς και για την απόρριψη κάθε ιδεολογίας συγκρούσεως των πολιτισμών με βάση την θρησκευτική διαφορετικότητα.

Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας συναντήθηκε και είχε εποικοδομητική συνομιλία και ανταλλαγή απόψεων με τον Πάπα Ιωάννη – Παύλο τον Β', (25 Ιανουαρίου 2002), με τον Πρόεδρο των Η.Π.Α Τζωρτζ Μπους από τον οποίο και ζήτησε την συμβολή των Η.Π.Α για να σταματήσει η συνεχιζόμενη μείωση του χριστιανικού πληθυσμού στους Αγίους Τόπους. Συναντήθηκε επίσης στις 3 Οκτωβρίου του 2003 με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Romano Prodi, τον Ιανουάριο του 2002 με τον Πρόεδρο του Ιράν Μοχάμεντ Χαταμί, τον Οκτώβριο του 2002 με τον Εμίρη του Κατάρ Σεΐχη Hamad Bin Khalifa Al - Thani και με τον Εμίρη του Μπαχρέιν, Shaikh Hamad Bin Isa Al- Khalifa.

Σημαντική επίσης υπήρξε η πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου να συγκαλέσει στις Βρυξέλες συνάντηση των εκπροσώπων των τριών μονοθεϊστικών θρησκειών, με θέμα: «*Η ειρήνη του Θεού εν τω κόσμῳ*». Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου και του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Romano Prodi, και σκοπός της ήταν η παρουσίαση της στάσης των θρησκειών έναντι του φαινομένου της τρομοκρατίας. Σε συνέχεια αυτής της πρωτοβουλίας ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος μετέβη στις Βρυξέλλες, όπου συζήτησε με τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jose Manuel Barroso την σπουδαιότητα και την πορεία του διαλόγου των μονοθεϊστικών θρησκειών που προωθεί το Οικουμενικό Πατριαρχείο συνεργαζόμενο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (12 Ιουλίου 2005), καθώς και με τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Joseph Borrell. Υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, (20-21 Οκτωβρίου 2005) ο ένατος κατά σειρά διάλογος μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος και των Ευρωπαίων Δημοκρατών. Εκπρόσωποι του Χριστιανισμού, του Ισλάμ και του Ιουδαϊσμού παρέστησαν στις εργασίες της συναντήσεως μετά από πρόσκληση του Οικουμενικού Πατριάρχου.

Στη διάλεξη που έδωσε στην Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Λονδίνου (L.S.E.) ως προσκεκλημένος της Ελληνικής Εταιρείας του Λονδίνου, στις 3 Νοεμβρίου του 2005, τόνισε μεταξύ άλλων ότι: «*το Οικουμενικό Πατριαρχείο μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη συνεχώς εξελισσόμενη Ευρώπη, να γίνει η γέφυρα της Ευρώπης με το Ισλάμ*». Υπό την αιγίδα του πραγματοποιήθηκε, στις 7 Νοεμβρίου του 2005, το Διεθνές

Διαθρησκειακό Συνέδριο, με θέμα: «*Ειρήνη και Ανεξιθρησκία – B'*», στο οποίο έλαβαν μέρος εκπρόσωποι των Ορθοδόξων και Χριστιανικών Εκκλησιών, του Ισλάμ και του Ιουδαϊσμού. Μετά από πρόσκληση της Αυστριακής κυβερνήσεως έλαβε μέρος στη Διεθνή Διάσκεψη που διοργανώθηκε στη Βιέννη, στις 16 Νοεμβρίου του 2005, με θέμα: «*To Ισλάμ σε ένα πλουνραλιστικό κόσμο*», όπου μίλησε και ανέπτυξε το θέμα: «*Πολιτισμοί εν συγκρούσει και διαλόγω*». Στο περιθώριο του διεθνούς συνεδρίου που πραγματοποίησε η παγκόσμια οργάνωση «*Θρησκείες για την Ειρήνη*» στην Κωνσταντινούπολη, στις 3 Δεκεμβρίου του 2005, είχε συνάντηση και συνομιλία με εκπροσώπους των Χριστιανικών Εκκλησιών, του Ισλάμ, του Ιουδαϊσμού, του Ινδουϊσμού και του Βουδισμού. Στις 12 - 15 Σεπτεμβρίου του 2006 έλαβε μέρος και μίλησε στις επίσημες εργασίες της B' Διεθνούς Διασκέψεως των επικεφαλής των θρησκειών του Κόσμου, η οποία συνεκλήθη στην πρωτεύουσα του Καζακστάν Astana, ενώ στις 22 Ιανουαρίου του 2007 και στο πλαίσιο των εργασιών της ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Συνελεύσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης ανέπτυξε ομιλία, με θέμα: «*H ανάγκη και οι σκοποί του διαθρησκειακού διαλόγου*».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος λόγω του μεγάλου και πρωτοφανούς ενδιαφέροντος που επιδεικνύει για την προστασία του φυσικού ενδιαφέροντος και το λεγόμενο «*Οικολογικό Ζήτημα*» προσφυώς ονομάστηκε ως «*o Πατριάρχης του φυσικού Περιβάλλοντος*» ή «*Πράσινος Πατριάρχης*».

Μετά την ανάρρησή του στον Οικουμενικό Θρόνο εδέχθη τον Πρίγκιπα Φίλιππο, Δούκα του Εδιμβούργου, ο οποίος είναι ο επίτιμος πρόεδρος του Παγκοσμίου Ταμείου για την Φύση, και οργάνωσαν από κοινού στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης ημερίδα επί θεμάτων προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Τον Νοέμβριο του 1993 αντεπισκέφθη τον Δούκα του Εδιμβούργου στα Ανάκτορα του Μπάκιγχαμ (Buckingham) και έδωσαν νέα ώθηση στις σχετικές σκέψεις και ενέργειές τους για το φλέγον αυτό θέμα. Συγχρόνως καθιέρωσε την εξαπόλυτη ειδικών μηνυμάτων την 1ην Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, η οποία ορίστηκε αρχικώς υπό τον Οικουμενικού Πατριαρχείου και έπειτα και πανορθοδόξως, «*ως ημέρα προσευχών για την προστασία της κτίσεως*».

Μετέσχε και ομίλησε σε διεθνή διαχριστιανικά και διαθρησκειακά οικολογικά συνέδρια σε διάφορες χώρες, όπως στην Ιαπωνία και στην Αγγλία (1995), και από το 1994 έως και το 1999, υπό την αιγίδα του, πραγματοποιήθηκαν πέντε οικολογικά σεμινάρια στην Θεολογική Σχολή της Χάλκης, όπου αναπτύχθηκαν διάφορα θέματα. Συγκεκριμένα, το 1994 «*Θρησκευτική Εκπαίδευσις και Περιβάλλον*», το 1995 «*Οικολογία και Ηθική*», το 1996 «*Περιβάλλον και Κοινωνία*», το 1997 «*Περιβάλλον και Δικαιοσύνη*», το 1998 «*Περιβάλλον και Πτωχεία*». Το έτος 1999 εγκαινίασε το «*Οικολογικό Ινστιτούτο Χάλκης*» και επ' ευκαιρία της συμπληρώσεως των 2000 ετών από της Γεννήσεως του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, υπό την αιγίδα του, Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, με θέμα: «*H Δημιουργία του κόσμου και η Δημιουργία του Ανθρώπου-Προκλήσεις και Προβληματισμοί του 2000*», (1η Σεπτεμβρίου 2000). Επιπροσθέτως ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος καθιέρωσε ως θεσμό την λεγομένη «*Διάσκεψη της Χάλκης*», η οποία έχει τον χαρακτήρα επιστημονικού συνεδρίου, στο οποίο οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τις εισηγήσεις διακεκριμένων περιβαλλοντικών θεολόγων (Ορθοδόξων, Ρωμαιοκαθολικών και Προτεσταντών), και να συζητήσουν τους τρόπους με τους οποίους η οικολογική εναισθητοποίηση μπορεί να καλλιεργηθεί και να προωθηθεί από τις Ορθόδοξες Θεολογικές Σχολές και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, μέσω μαθημάτων και άλλων προγραμμάτων σχετιζόμενων με την

προστασία της Δημιουργίας του Θεού. Ο απότερος σκοπός είναι η οικολογική εναισθητοποίηση να ενταχθεί στα προγράμματα σπουδών των Θεολογικών Σχολών, συνεχίζοντας το πνεύμα του διαλόγου και της ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών, όπως αυτό εκφράστηκε κατά τις δύο προηγούμενες Διασκέψεις, και όπως αναδεικνύεται από το μακροχρόνιο ενδιαφέρον και τις συνεχείς πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, επί τρεις δεκαετίες, για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Οι δύο πρώτες «*Διασκέψεις της Χάλκης*» φιλοξένησαν ακτιβιστές και επιστήμονες, δημοσιογράφους και εκπροσώπους του επιχειρηματικού κόσμου, θεολόγους και πανεπιστημιακούς, προκειμένου να συζητήσουν και να προβληματιστούν από κοινού επί πνευματικών αλλά και πρακτικών καθημερινών ζητημάτων που σχετίζονται με τον σεβασμό και την προστασία του κοινού μας Οίκου. Η Α' Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2012, με θέμα, «*Παγκόσμια Ευθύνη και Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα*». Η Β' Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2015, και συγκέντρωσε επιφανείς προσωπικότητες και ειδικούς από όλο τον κόσμο, οι οποίοι συζήτησαν για το περιβάλλον, την λογοτεχνία και τις τέχνες. Την Γ' διεθνή «*Διάσκεψη της Χάλκης*», για την Θεολογία και την Οικολογία, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνεκάλεσε, από τις 31 Μαΐου έως τις 4 Ιουνίου 2019, στην Κωνσταντινούπολη. Η Διάσκεψη έφερε στην τράπεζα του διαλόγου περί τους πενήντα διακεκριμένους θεολόγους και ειδικούς επιστήμονες, από σαράντα Θεολογικές Σχολές και Ινστιτούτα από όλο τον κόσμο, οι οποίοι συζήτησαν με θέμα: «*Θεολογική Εκπαίδευση και Οικολογική εγρήγορση*». Από 26 έως 28 Ιανουαρίου 2021 διεξήχθη διαδικτυακά λόγω της πανδημίας, η Δ' «*Διάσκεψη της Χάλκης*» η οποία διοργανώθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο για το Περιβάλλον, με θέμα: «*COVID-19 και κλιματική αλλαγή: Ζώντας και μαθαίνοντας από μια πανδημία*». Κατά δε τον Σεπτέμβριο του 2021 διεξήχθη στην Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης το Διεθνές επιστημονικό Συνέδριο, υπό τον τίτλο: «*Ecumenical initiative for the protection of environment and culture*», διοργανωθέν από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων σε συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Την άνοιξη του 2005 τιμήθηκε από τον Ο.Η.Ε., μαζί με έξι άλλες προσωπικότητες, με το βραβείο «*Υπέρμαχοι της Γης*» για την συνεισφορά του στην προστασία του περιβάλλοντος, ενώ του απενεμήθησαν και άλλα σχετικά διεθνή βραβεία (Νέα Υόρκη και Λιχτενστάιν του Ιδρύματος Binding). Στις 19 Νοεμβρίου 2005 ανακηρύχτηκε επίτιμος διδάκτωρ του αρχαιότερου ιταλικού πανεπιστημίου «*Alma Mater Studiorum*» της Μπολόνια, λόγω των περιβαλλοντικών εναισθησιών του. Η επίσημη τελετή έγινε στον περιώνυμο για τα ψηφιδωτά του ναό του Σαν Βιτάλε, στη Ραβέννα.

Καινοτόμος και πρωτοποριακή υπήρξε η πρωτοβουλία του Πατριάρχου για την πραγματοποίηση υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου διεθνών οικολογικών εν πλω συμποσίων που είναι τα κάτωθι: α) Το 1995, στην Πάτμο, με θέμα: «*Αποκάλυψις και περιβάλλον*», β) Στον Εύξεινο Πόντο – Μαύρη Θάλασσα, τον Σεπτέμβριο του 1997, με θέμα: «*H Μαύρη Θάλασσα εν κινδύνω*», γ) Στον Δούναβη ποταμό, τον Οκτώβριο του 1999, με θέμα: «*Δούναβις, ποταμός ζωής*», δ) Στην Αδριατική θάλασσα, τον Ιούνιο του 2002, με θέμα: «*H Αδριατική μια απειλούμενη θάλασσα, εις κοινός στόχος*», ε) Στην Βαλτική Θάλασσα, τον Ιούνιο του 2003, στ) Στον Αμαζόνιο ποταμό, τον Ιούλιο του 2006, ζ) Στην Γροιλανδία, τον Σεπτέμβριο του 2007, για την προστασία των παγετώνων της Αρκτικής, η) Στον ποταμό Μίσισιπη, το έτος 2009 και θ) το εν Ελλάδι διοργανωθέν υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου διεθνές οικολογικό συμπόσιο με τίτλο: «*Προς μια πιο*

Πράσινη Αττική: Συντηρώντας τον πλανήτη και προστατεύοντας τους κατοίκους του, το οποίο το οποίο διεξήχθη στην Αθήνα και τα νησιά του Σαρωνικού από τις 5 έως 8 Ιουνίου 2018.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα μεν οικολογικά εν πλω συμπόσια για την προστασία της Μαύρης Θάλασσας και του ποταμού Δουνάβεως συνδιοργανώθηκαν με την συνεισφορά και συμμετοχή αντίστοιχα των Προέδρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jacques Santer και του κ. Romano Prodi, το δε Δ' συμπόσιο για την προστασία της Αδριατικής Θάλασσας και το Ε' συμπόσιο για την προστασία της Βαλτικής Θάλασσας με την ενεργό συμμετοχή του Γενικού Γραμματέως του ΟΗΕ κ. Kofi Annan, ενώ στο περιθώριο του Δ' εν πλω οικολογικού συμποσίου για την προστασία της Αδριατικής θάλασσας υπογράφηκε στις 10 Ιουνίου του 2002, από τον Οικουμενικό Πατριάρχη και τον μακαριστό Πάπα Ιωάννη – Παύλο τον Β' η λεγόμενη «*Διακήρυξη της Βενετίας*» για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτής της διοργάνωσης απονεμήθηκε στον πατριάρχη Βαρθολομαίο ο τίτλος του επιτίμου διδάκτορος της Σχολής Διασώσεως των Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου της Ραβέννας. Τον Ιούνιο του 2002, λίγες ημέρες μετά το Δ' Διεθνές εν πλω Οικολογικό Συνέδριο για την προστασία της Αδριατικής Θάλασσας, απενεμήθη στον Οικουμενικό πατριάρχη Βαρθολομαίο το νορβηγικό οικολογικό βραβείο της «*Sophie Foundation*» για το 2002, γνωστότερο ως «*Πράσινο Νόμπελ*», για τις προσπάθειές του σύνδεσης της πίστης με την προστασία του περιβάλλοντος, συνοδευόμενο από το ποσό των 100.000 δολλαρίων, το οποίο διέθεσε ο πατριάρχης για τα άπορα παιδιά της Αφρικής μέσω της Unicef, για τα παιδιά του δρόμου της Πόλης και της Αθήνας, αλλά και για την ενίσχυση διαφόρων οικολογικών δραστηριοτήτων. Το ΣΤ' συμπόσιο για την προστασία του Αμαζονίου και το Ζ' συμπόσιο για την προστασία της Αδριατικής συνδιοργανώθηκαν με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jose Manuel Barroso.

Αξιού ιδιαιτέρας μνείας είναι ότι στο πλαίσιο της προβολής του μηνύματος της Ορθοδοξίας και της πνευματικής προσφοράς του Οικουμενικού Πατριαρχείου στον σύγχρονο κόσμο, μετά από ομόφωνη απόφαση του προεδρείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά το 1994 προσεκλήθη και μίλησε στην ολομέλειά του, αν και δεν είναι αρχηγός κράτους, όπως απαιτείται, αλλά υπό την ιδιότητα του κορυφαίου θρησκευτικού ηγέτη. Προσκληθείς μίλησε στην ολομέλεια της Κοινοβουλευτικής Συνελεύσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης το 2007, στην Ολομέλεια της Unesco το 1995, στο Παγκόσμιο Οικονομικό Forum του Davos το 1996 το 2006 και το 2020, καθώς και στο «*Forum 2000*» της Πράγας το 1999. Κατά τον Οκτώβριο του 2020 ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος απηύθυνε στο μαγνητοσκοπημένο μήνυμά του προς τους συνέδρους της 7ης ετήσιας διαθρησκειακής συνάντησης «*G20 Interfaith Forum*», η οποία φιλοξενήθηκε στη Σαουδική Αραβία και η οποία, λόγω της πανδημίας, πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά, ενώ στις δε 13 Σεπτεμβρίου 2021 μίλησε διά ζώσης, στα αγγλικά, στο Διαθρησκειακό Forum της Συνόδου Κορυφής της «*G20 Interfaith Forum*», στην Μπολόνια της Ιταλίας. Από το έτος 1993 μέχρι και σήμερα συναντήθηκε με όλους τους προέδρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συζήτησε μαζί τους, αφενός για θέματα που αφορούν την πνευματική κατάσταση της Ευρώπης και τον ρόλο της Ορθοδοξίας σε αυτή, αφετέρου δε πνευματικά, θηθικά και κοινωνικά ζητήματα που ενδιαφέρουν και απασχολούν ολόκληρη την ανθρωπότητα. Τον Ιανουάριο του 2004, κατά την επίσημη επίσκεψη του στην Αβάνα, αναφέρθηκε στην ανάληψη των εν γένει περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών του Οικουμενικού Πατριαρχείου,

ενώ τον Οκτώβριο του 2009 προήδρευσε σε περιβαλλοντολογικό συμπόσιο που οργάνωσε ο Οργανισμός «*Θρησκεία, Επιστήμη και Περιβάλλον*» στην Νέα Ορλεάνη των Η.Π.Α.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης από την 1^{ην} έως και την 3^{ην} Οκτωβρίου 2021 έλαβε μέρος και ομίλησε κατά την έναρξη των εργασιών της 14^{ης} Διεθνούς Διασκέψεως «*World Policy Conference*», η οποία πραγματοποιήθηκε στο Abu Dhabi των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων όπου είχε συναντήσεις με υψηλά Κυβερνητικά στελέχη του Εμιράτου, ενώ την 4^{ην} Οκτωβρίου 2021 ευρισκόμενος στη Ρώμη αρχικώς μαζί με τον Πάπα Φραγκίσκο παρέστησαν στην επίσημη τελετή υπογραφής της εκκλήσεως Θρησκευτικών ηγετών για το Περιβάλλον, υπό τον τίτλο «*Faith and Science: Toward COP26*», και εν συνεχείᾳ ομίλησε στην συνάντηση «*Science and Ethics for Happiness Project*» σχετικώς με την φτώχεια στον κόσμο, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ακαδημία Επιστημών του Βατικανού. Την 5ην Οκτωβρίου 2021, παγκόσμια ημέρα Εκπαιδευτικών απήγθηνε χαιρετισμό στην εν Βατικανώ εκδήλωση: «*Religions and Education: Towards a Global Compact on Education*», η οποία αφορούσε τον ρόλο της Θρησκείας στην Παιδεία και την 7^{ην} Οκτωβρίου 2021 παρέστη μετά του Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου στο Ποντιφικό Πανεπιστήμιο του Λατερανού, κατά την επίσημη τελετή ιδρύσεως της έδρας Οικολογίας και Περιβάλλοντος, η οποία φέρει το όνομα του Πάπα και του Οικουμενικού Πατριάρχου.

Πραγματοποίησε γενικότερου ενδιαφέροντος συναντήσεις με πολιτικούς ηγέτες που ποτέ δεν είχε επισκεφθεί Οικουμενικός Πατριάρχης, όπως με τον Φιντέλ Κάστρο (2004), ενώ επισκέφθηκε και χώρες, Αζερμπαϊτζάν, την Κορέα, το Καζακστάν, όπου ουδέποτε ευρέθη προκαθήμενος της Ορθοδοξίας. Έχει τιμηθεί με το ανώτατο παράσημο πολλών κρατών, με το χρυσούν μετάλλιο του Αμερικανικού Κογκρέσου, και του έχουν απονεμηθεί διεθνή βραβεία για τις οικολογικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητές του.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης κατά το παρελθόν ετίμησε τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο, όταν του απένειμε τον τίτλο του «*Φίλον*» του Πανεπιστημίου το 1997 καθώς και εκείνο του Επιτίμου Διδάκτορος του Τμήματος Μηχανικών Περιβάλλοντος της Πολυτεχνικής Σχολής της Ξάνθης το 1997. Κατά δε το έτος 2007, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης εξέδωσε πολυτελή αφιερωματικό τόμο επί τη συμπληρώσει δεκαπενταετούς πατριαρχίας του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου.

Πάμπολλες υπήρξαν οι ανά τον κόσμον τιμητικές διακρίσεις στο πρόσωπο του Πατριάρχου, ο οποίος είναι εταίρος της Ορθοδόξου Ακαδημίας της Κρήτης, επίτιμο μέλος του ιδρύματος «*Pro Oriente*» της Βιέννης και επίτιμος διδάκτωρ πλείστων όσων πανεπιστημίων της Ελλάδος, της Ευρώπης, της Αμερικής, της Ασίας και της Αυστραλίας. Τυγχάνει επίσης επίτιμος δημότης πολλών πόλεων και ιστορικών κοινοτήτων της Ελλάδος και του εξωτερικού. Έχει γίνει δεκτός υπό πλείστων αρχηγών κρατών και Κυβερνήσεων, ενώ του απενεμήθησαν και ανώτατες κρατικές διακρίσεις ανά την υφήλιο.

Για όσα, χάριτι Θεού, επετεύχθησαν υπό του Παναγιωτάτου άξια μνείας είναι τα όσα ο αοίδιμος Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων Συμεών, αναφερόμενος στην πρωθιεραρχική διακονία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου, προσφυώς γράφει: «*Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος έκαμε την Κωνσταντινούπολη το κέντρο του κόσμου. Άνοιξε «την πύλην την κεκλεισμένην» για να εισέλθει ο κόσμος στο Φανάρι αλλά και για να εξέλθει το Φανάρι στον κόσμο... Αντό έκαμε ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος με τις ανά τον κόσμο περιοδείες του. Το άνθος της Ορθοδοξίας άνοιξε. Τα πέταλά του στόλισαν την Οικουμένη. Φάνηκε η ωραιότητά του και ο κόσμος πληρώθηκε από την ενωδία του...».*

Θεοπνεύστως και γλαφυρώς έχει διατυπωθεί ότι: «*Το Πατριαρχείο και ο Πατριάρχης μας συνιστούν εγκώμιον, συνθέτοντας πατριαρχικόν κοντάκιον. Αποθησαντίζονται στο Θησαυροφυλάκιον της αιωνιότητος... Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος είναι μέσα στον κόσμο και κοντά στον ἄνθρωπο. Καταφέρνει όμως να βρίσκεται μακριά από τα ανθρώπινα. Είναι μέσα στην κοινωνία. Αφονγκράζεται τον παλμό της. Ξεφεύγει όμως από τη ματαιότητα και τη φθορά της. Παρατηρώντας τον κανείς να κινείται, να εργάζεται, να γράφει, να ομιλεί, να διαβάζει, διακρίνει μια χάρη, μία πλούσια ευλογία. Νομίζεις ότι στα πόδια του μπλέκεται ο Θεός. Ο Θεός προπορεύεται και ο Πατριάρχης ακολουθεί...».*

Για την Τριακονταετή Σεπτή Πατριαρχική Οιακοστροφία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στον μαρτυρικό θρόνο της καθηγιασμένης και αειζώου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, η οποία κατά το σωτήριο έτος 2021 συμπίπτει με την συμπλήρωση εξηκονταετίας όλης από της εις Διάκονο χειροτονίας αυτού κατά την 13^η Αυγούστου 1961 στην νήσο Ίμβρο, όπου έλαβαν χώρα οι εκκλησιαστικές και λοιπές πολιτιστικές εκδηλώσεις για το ευφρόσυνο αυτό γεγονός, προσήκει η του Ιωάννου Μαυρόπουλου ευχετική γραφή: «*Δέσποτά μου, τούτο πάντες ποθούμεν, τούτο ζητούμεν, υπέρ τούτον δεόμεθα διά παντός τον Θεού, ζην εις μήκιστον χρόνον, ενεκτείν, υγιαίνειν, εντυχείν, ενθυμείν, ενοδούσθαι προς πάντα και διά πάντα δοξάζεσθαι...*».